

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VI me, 1480

Pri[ma] p[ar]s

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

causabit etiā iste stridor a nimia indignatione et furia mentis :
 s̄ dñm. s̄ seip̄os. ⁊ s̄ illata tormēta. Isa. 65. Ecce serui mei lau-
 dabunt p̄ exultatione. et vos sc̄z dānati lamentabitis p̄ do-
 lore cordis et stritione spūs. Gre. 9. li. mo. Fit ḡ miseris mors
 sine morte. finis sine fine defectus sine defectu. q̄ et mors uiuit
 et finis incipit. et defectus deficere nescit. Et hec cā est stridoris
 dentiu. q̄ sempiternus horror ibi inhabitat. Quinto ponit pa-
 rabole clusio. Multi aut̄ sunt vocati: om̄s uidelicet hoies: sed
 pauci sunt electi: qui pauci sunt fideles respectu infidelū. rursum
 ex fidelibz multi vocant̄ ad nupcias. pauci uero electi a deo. Isa
 9. Multiplicasti gentē. sed nō magnificasti letitiā ē.

In festo om̄iū sanctoz p̄ri. ps ser. lxxii

Idens ihesus turbas ascendit ē. Mat. 5. et lu. 6
 nihil ē patriā desiderabilis. sic quidā dixit. Me-
 scio quō natale solū dulcedine cunctos tenet. et
 memores non sinit ē sui. Et virgī. Vindat amor
 patrie laudemq; imensa cupido. Nobis igit̄ exu-
 libz a patriā celesti vñ originē duximus inatus est amor
 illuc redeundi. qui totiens excitat in nob. quotiens laudes ipsi
 us patrie audimus referre. sic dicebat psal. Letatus sum in his
 que dicta ē. Et licet singule celebritates sanctoz excitent animi
 hec tñ om̄iū sanctoz sollemnitas aim debet vigilantius eleua-
 re in q̄ regis nostri maiestas. mistroz eius nobilitas. cūm nō
 stroz beata societas declarat̄. de quibz agit in p̄nti euangelio.
 Et q̄z añ om̄ia optet eū laudare qui ē sanctus sanctoz cūctos
 addidit sanctos. ideo p̄ns euāgelii in tres p̄tes diuidit̄. Primo
 extollit̄ regis eter̄ni maiestas venerabilis. Secundo describit̄ an-
 gelice creature dignitas honorabilis. ibi. Et accesserunt ad eū.
 Tercio distinguit̄ humane nature merces beatificabilis. ibi. be-
 ati pauperes ē. B Circa primū maiestas ipsius qui om̄iū
 sanctoz regalez obtinet principatū. ex sex additionibz declarat̄.
 nā ex ipso ē salutare refugiu. q̄ ostendit nois pprietas. ihesus qui
 saluator uel salutaris interpretat̄. Secundo circa subiectos gerit
 attentū aspectū. uidens turbas. Tercio sic attendit infima qd̄
 tñ sublimē habet ascensū. ascendit in montē. Quarto habet tñ
 quillitatis iudiciū. et cū sedisset. Quinto clare natiuitatis miste-
 riū. ⁊ aperiens os suū. Sexto veritatis certe magisteriū. docebat
 eos. Circa primū cōsiderandū. q̄ si xps est rex om̄iū fidelū. sic
 dixit angelus ad virginē. Regnabit i domo ia. ē. De quo eē
 interrogauer̄ magi dicentes. Vbi est qui natus ē rex iudeoz.

Sermo

Si hoc inq̃ est. merito nomen eius ē: ihesus: id ē salutaris. hec
 em̃ est dēia inter tirannū et regē. q̃z tirannus dispōit subditos
 rex autē saluat. vñ salus populi rex ē. ideo clamabat mlier que
 dam ad regē israhel. 4. re. 6. dicens. Salua me dñe mi rex. et. z
 mach. 3. Videbat om̃as sine regali puidētia impossibile ēē pa
 cem rebo dari. verus itaq̃ rex xp̃s est. cui dūenit nomen regale.
 vt ihesus. id est saluator dicat. sicut legit lu. 9. filius hoīs non
 venit aīas perdere. sed saluare. Saluat autē sicut pastor greges.
 sic medicus egrū. sicut redemptor captiū. sicut fidelis depositū
 sic dilectus amīcū. et sic diues thesaurū. Isa. 43. Ego sum dñs
 et non ē absq̃ me saluator. C Secundo tangit eiusdē regis
 pūda et cūspēctio: videns turbas: putauerūt quidā dēū non
 videre terrena. nec eoz habere curaz quasi maioribz intentū. et
 ab his remotū inferioribz. vñ ovid. de trill. Vtq̃ deos celumq̃
 siml sublime tuerēt. Nō vacat exiguis rebo adesse ioui. et Job
 22. dicit. An cogitas q̃ deus excellit celo sit. et sup stellaz ver
 ticē sublimet et deice. quid em̃ nouit dñs et quasi p caliginē in
 dicat nubes latibulū eius. nec nostra cōsiderat. et circa cardines
 celi pambulat. talū sententiā recitat dauid dicens. Et dixerūt.
 quō scit deus. et si ē scientiā in exēlso. et itē. Nō videbit dñs
 nec intelliget deus iacob. Nec ē opinio iniquoz hominū et im
 pioz. qui vt ipune peccarent. sinnerunt dēū nostrā nō aduer
 tere. atra quos elegatē arguit ipse dauid dicens. Intelligite in
 sapientes in populo. et stultū aliqn̄ sapite. qui plantauit aurem
 nō audiet. aut qm̄ sūxit oculū nō cōsiderat. qui corripit gentes
 nō arguit. qui docet hominē scientiā. dñs scit cogitationes ho
 minū. qm̄ vane sunt. q̃ qui regnat in celis videt turbas homi
 nū in terris. humilia em̄ respicit in celo et in terra. nec quemad
 modū principes seculi intendētes maioribz minora negligit. sed
 potius nihil eū latet. omne em̄ occultū penetrat. omne minimū
 discernit. omne abiectū reuocat. omni infimo se applicat. nihil
 ita sedū est q̃ illi non compareat. attingit em̄ vbiūq̃ aspect⁹
 eius. ppter suā mundiciā. a fine vsq̃ ad finē fortiter. et disponit
 omnia suauiter. vñ atra adulteriū dicentē. Ecce. 23. Quis me
 videt tenebre circumdant me. et parietes cooperiūt me quē ve
 re et delictoz meoz nō memorabit altissimus. atra hunc sic ob
 iat ecclesiasticus nō intelliges. qm̄ oculi dñi multo plus lucido
 res sup solem sunt. arcūspicientes omnes vias hoīm et pfundū
 abissi. et hoīm corda intuentes in absconditis ptes. dñs em̄ deo
 anteq̃ crearent omnia sunt agnita. sic et post factū respicit oīa.
 Ecce. 16. mor. 16. Disposuit deus sic exteriora circūdat vt interiora

impleat. sic interiora implet. ut exteriora tunc det. sic summa regit. ut infima non deserat. sic imis prius est. ut a superioribus non recedat. sic latet in sua specie. ut tamen cognoscatur in operatione. sic cognoscitur in suo opere. ut tamen comprehendere non valeat a cognoscendis estimatione. sic intendit omnibus. ut adsit singulis. sic adest singulis. ut simul omnibus nunquam desit. **T**ercio rex ille noster commendatur a rebus situdine maiestatis: ascendit in montem: mons sion secundum isidorum. 14 ethi. sic dicitur eo quod emineat. tripliciter autem eminentiarum christus ascendit. Prima est deitatis. montem enim deitatis christus ascendit non ubi aliquando non erat. sed ubi spiritus erat. unde ascendit eternaliter. quia ascensus eius nec principium habet nec finem. quia igitur equalitatem patri habet. ideo dicitur ascendisse in montem. psalmus. Regnum dei. mons principis. mons in quo beneplacitum est deo habitare in eo. etiam dominus habitabit in fine. Ecce. 24. Ego in altissimis habito. et thronus meus in columna nubis. Secundus modus est eminentia beatitudinis. de quo exo. 15. Plantabis eos in monte hereditatis tue. et rursum. 24. Et spiritus glorie domini quasi ignis ardens super verticem montis hunc montem glorie ascendit eternaliter. est enim splendor glorie et figura substantie ad quam pater. exurge gloria mea. Tercius mons est celestis eminentia quia corporaliter super omnes celestes montes christus ascendit. Mat. 16. Postquam locutus est eis assumptus est in celum. psalmus. Excelsus super omnes gentes dominus. et super celos gloria eius. quis sicut dominus deus noster qui in altis habitat etc. **Q**uarto rex noster et princeps commendatur a plenitudine patris: et non sedisset: quia cuncta movet sine sua mutatione. Sedere dicitur. et hoc attestat plenitudinem patris. quoniam absque sui variatione solo nutu voluntatis cuncta pagit. psalmus. Mutabis eos et mutabuntur. tu autem idem ipse es. Sed nobis videnda sunt tria. primum quid sit ista sedes. secundo ubi posita. tertio qualiter situata. De primo dicitur isa. 66. Celum sedes mea est. celum intelligit rationalem substantiam in qua sedet omnia diiudicans. vel celum est propria bonitas in qua residens ad nihil aliud movetur. Isa. 6. Vidi dominum sedentem super solium excelsum et eleuatum. Solium regale est sedes. unde dicitur solium quasi sedium. et est naturalis. et si solium dicitur a soliditate. tunc istud est divina bonitas. cunctis solidior. que super omnia excelsa est eleuata. si vero solium dicatur a filio grece quod est lignum. quia ex ligno fiebant sedes regum. tunc solium regis eterni creatura rationalis est. eo ipso quod creatura velut lignum fragile est. istud autem solium excelsum est natura angelica. sed eleuatum est natura humana. Secundo videndum est ubi sit ista sedes posita. et hoc dicit psalmus. Qui sedes super cherubim. quoniam excedit omnem plenitudinem scientie et intellectus. Tercio considerandum ubi sit situata

Sermo

de quo Hebr. 1. Sedet ad dexterā patris in excelsis. Dextera est eternitatis honor. et equalitas glorie. puer. 4. Longitudo dixerū in dexterā eius. Quāto regis nostri nobis origo describit et aperiens os suū: os xpī est intellectuale cor dei patris. vñd pcedit. qd os verbū aperit. cū patres manifestat dicentē. sic em verbū ab ore. ita filius a patre. et sicut verbū os aperit. ita xps patrē manifestat. De primo psal. Eructauit cor meū verbū bonū. et eccle. 34. Ego ex ore altissimi pdij primogenita aū omne creaturā. Quō vero os paternū xps aperuerit. id est manifestauerit. ipse dicit. Jo. 18. Exiui a patre et veni in mundū. et itez 18. Pater manifestauit nomen tuū hominibz quos dedisti mihi. Neqz em os paternū vllus potuit aperire. id est manifestare. nisi verbū. id est filius. qui ab ipso pcedit. Mat. 11. Nemo nouit patrē. nisi filius. et cū voluerit filius reuelare. Jo. 1. Deum nemo vidit vnqz. nisi vnigenitus filius. qui ē in sinu patris ipse enarrauit. ¶ Sexto describit magisteriū veritatis. quo rex nr docet omnē intellctū: docebat eos: ipse ē qui dicit Jo. 13. Vos vocatis me magister et dñe. et bñdicitis. sum etem. Cuius singularē magisteriū ipse tangit. Mat. 24. Nec vocemī magistri. qui amagister vester vnus est xps. sine cuius magisterio nemo docet. potest em homo psonare verbis exterius. sed veritatē ipse solus describit in mente. que veritas ē. vñ aug. 5. asel. Nullus preter te doctoz est veri. vbicunqz et vñdeunqz clamauerit. Job 38. Quis posuit in visceribz hoīs sapiam vel quis dedit gallo intelligentiā. Ratione huus doctrine dicit rica. de sancto vñ. 1. de tri. Vtina attendere pagani cū quanta asidentia xpiani fideles poterunt dicere deo. dñe si errauimus p te decepti sumus.

Secunda pars.

¶ Secundo ex his que pñent ad solennitatē huus diei est asideratio angelicę dignitatis. que in verbis istis describit. cū dicit. accesserūt ad eū discipuli eius. vbi supri eius spūs commendant triplicet. et primo a discipulatu deitatis. discipuli eius. secūdo ab accessu familiaritatē. accesserunt. Tercio a termino stabilitatis. ad eū. Ratione primi asiderandū est. qz beati illi spūs dicunt esse discipuli summe sapientie. que tenet magisteriū in scola celesti. sic legit Job. 36. annunciat de ea. id est de luce sapientie. amico suo. qz possessio eius sit. et ad eā possint accedere. ideo isti discipuli commendant 3. reg. 10. qz sapiam ab ore veritatis pcpunt. beati viri tui. et beati serui tui. hi qui stant corā te semp. et audiūt sapiam tuā. Iste vero discipulatus angelicus asistit in tribz. scz cognitione.